

BRUSSEL STEDELIJKE ONTWIKKELING

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

Inleiding van de directie Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil een antwoord bieden op de energie-uitdagingen waarbij de goede bewaring van het erfgoed gegarandeerd wordt. Het erfgoed is de drager van de Brusselse identiteit. Of het nu gaat over al dan niet beschermde, heel oude of nieuwere, grote of kleine goederen. Daarom heeft de directie Monumenten en Landschappen deze studie toevertrouwd aan het Atelier Parisien d'Urbanisme (APUR). Het APUR heeft veel ervaring opgedaan door zijn 'analyse van de thermische prestatie van Parijse woningen' die in 2011 gepubliceerd werd.

In deze analyse geeft het APUR aanbevelingen voor betere energieprestaties van gebouwen op basis van verschillende criteria zoals de constructieve, architecturale en territoriale kenmerken van Parijse gebouwen. Deze Parijse gebouwen dateren uit verschillende periodes van de geschiedenis van het ancien régime tot de 20e eeuw.

Sinds verschillende jaren moet de directie Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest regelmatig oordelen over renovatie- en rehabilitatieprojecten voor oude gebouwen, waarvoor werken ter verbetering van de thermische isolatie één van de grote uitdagingen geworden zijn.

De impact van de vaak zware en dure energiebesparingsmaatregelen die soms worden ingegeven door regelgevende beperkingen, doet de vraag rijzen over de toelaatbare interventies aan oude bebouwing. Er is weliswaar relatief veel begrip is voor de noodzaak om de stilistische veranderingen en bouwkundige stijlen te beheersen, maar er dringen zich meer vragen op over de impact van de meestal aanbevolen maatregelen op het constructieve gedrag van gebouwen.

Op korte, middellange of langere termijn vreest de directie Monumenten en Landschappen dat bepaalde goederen met erfgoedkundige waarde in verval of beschadigd geraken als er niet voldoende wordt nagedacht over onomkeerbare ingrepen.

Als we een manier willen bepalen waarop de oude gebouwen zo goed mogelijk kunnen bijdragen tot de energie-inspanningen die ons gewest moet leveren, zonder dat gebouw te beschadigen, dienen we stil te staan bij de intrinsieke kwaliteiten van deze oude bebouwing die louter op grond van haar leeftijd haar duurzaamheid al heeft bewezen. Het houdt eveneens de evaluatie in van berekeningsmodellen waarvan de theoretische energiestatistiek vaak onder de reële prestaties blijven.

Overigens is het van essentieel belang gebleken om dit denkwerk voor het hele grondgebied te doen om te voorkomen dat een visie beperkt blijft tot een gebouw, zoals de wetgeving het tegenwoordig voorziet.

Op deze schaal nadenken houdt natuurlijk in dat het debat gaat over de planologische keuzes van ons gewest. Deze studie zit momenteel in een verkenningsfase. Aangezien de studie zich op een beperkt aantal gevallen baseert, dient ze natuurlijk met de huidige of toekomstige planningstools te worden geconfronteerd.

Desondanks toont de studie de absolute noodzaak om keuzes te maken die beter doordacht zijn dan louter die rond de energiestatistiek van een gebouw op zich, zonder een goede evaluatie van het constructieve evenwicht, zijn gebruiksbestemming en het reële verwarmingsverbruik.